

יהדות באהבה

נכון לעכשיו

נצח ישראל לא ישקר

בהכנות לכניסה לארץ, התורה מורה לנו כיצד לנהוג במלחמות למיניהן - מלחמת מצוה, מלחמת רשות, מלחמה בעמלק. **מלחמת מצוה** - כיבוש הארץ והגנה על העם והמדינה, כשמה כן היא, **מצוה** ככל מצוה אחרת שאנו מחויבים לקיימה במסירות נפש. התורה מדריכה אותנו כיצד יש לנהוג באויבנו ככתוב "כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם" (דברים כ א). מפרש רש"י: והיו בעיניך כאויבים, אל תרחם עליהם שאם תיפול בידם אינם מרחמים עליכם. וההולכים למלחמה צריכים להיות טהורים ונקיים מדברים רעים ככתוב "כי תצא למלחמה על אויבך ונשמרת מכל דבר רע... כי ד' אלוקיך מתהלך בקרב מחנך להצילך ולתת אויבך לפניך והיה מחנך קדוש ואל יראה בך ערות דבר ושב מאחריך" (כג, י טו)

לעומת זאת **מלחמת רשות**, ככתוב "כי תצא למלחמה אל אויבך ונתנת ד' אלוקיך בידך ושבת שביו, וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת בה ולקחת לך לאשה" (כא, י-יא). רש"י מפרש, במלחמת הרשות הכתוב מדבר. דהיינו שהמלך רשאי לצאת למלחמה לכבוש ארצות אחרות, למטרות אינטרסנטיות שונות כפי שדוד המלך יצא למלחמה, למטרת הרווחה לעם. **מלחמת עמלק** כבר אינה מלחמה לכיבוש הארץ או למטרה אינטרסנטית, אלא היא נגד שונאי ישראל שכל מטרתם לחסל ח"ו את העם היהודי, כמו בשואה שרצחו שליש מהעם רק בגלל היותם יהודים. ובמלחמה מעין זו נאמר "תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח" (דברים כה יט).

נכון לעכשיו, דורנו הוא דור של מלחמות. לא שאנו חפצים ויוזמים את המלחמות. אדרבה, אנו עם שוחר שלום מטבענו וחזון נביאינו הוא חזון השלום "לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ידעו עוד מלחמה". אלא שעדיין לא הגענו לאחרית הימים. אנו עדיין צריכים להיות חזקים מספיק כדי להרתיע את אויבנו וכשצריך לנצחם במלחמה. כידוע, כוחו של הצבא אינו יכול להיות מושגת רק על נשק וציוד משוכלל, אלא ובעיקר על רוחם של הלוחמים ועל האמונה וההכרה בצדקת הדרך. אויבנו מנהלים נגדנו תעמולת כוזב שמטרתה לרפות את רוחנו ולערער את אמונתנו בצדקת דרכנו ובצדקת קיומנו. כנגד תעמולה זו ומול חולשתם של אותם אנשים שנחלשה אמונתם בזכותנו על ארץ חיינו - מוטלת עלינו החובה לחזק את רוח האומה, על ידי שנלמד להכיר ולהבין את דורנו כחוליה בשרשרת הדורות שהיו ושיהיו. נלמד להכיר שעם ישראל הוא אורו של עולם בגלל מהותנו, זהותנו וייעודנו. ומתוך כך נתחזק וננצח את אויבנו ויתקיים בנו המאמר הנצחי: "נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם".
 בציפייה לישועה השלמה

ג' תמוז תשפ"א

ברוך דיין האמת

הרב יהושע צוקרמן זצ"ל

השיב נשמתו לשמים.

זכה להשיב מאות ואלפי תלמידים לאבינו שבשמים בדרכו של הרב קוק זצ"ל ומורו הרב צבי יהודה זצ"ל במשך עשרות שנים במכון מאיר

יהי זכרו ברוך

ולמשפחתו הענפה - המקום ינחמכם יחד עם שאר אבלי ציון וירושלים

הרב דב ביגון ובית מכון מאיר

2 שילוח הקן ומידת הרחמים
 הרב און טרבליסי

חידושים בחומש דברים
 הרב דוד לנדאו

3 התורה מגינה ומחיה
 הרב יורם אליהו
 בן סורר ומורה - אח תאום לה'
 הרב אשר בוחבוט

4 קדושת הארץ,
 מלחמה ושלום
 נתן קוטלר

אמנות האמונה
 על דרכו של הרב צוקרמן זצ"ל
 הרב ליאור לביא

5 ערך עצמי נמוך בנישואין
 אסתר אברהמי
 הארה סיפור // יפה

6 נצחון על הקורונה
 הרב שלמה אבינר

ידידי מכון מאיר

תורמים ומוסיפים יהדות באהבה

לתרומות בטלפון 02-6461328

לתרומות באתר (מאובטח): www.meirtv.com

לתרומות בהעברה בנקאית

בנק המזרחי בנק 20 סניף 539 חשבון 128018

*התרומות מוכרות לצרכי מס בהתאם לסעיף 46

שילוח הקן ומידת הרחמים

הרחמים, דוגמת רמ"ח אברים לבנים המורים על הרחמים.⁵ כמו כן מקדם הקב"ה את האדם על ידי גזירות יומיומיות שבאות עליו במשפט ומציבות אתגרים והתמודדויות שמאפשרים צמיחה שינוי ותיקון. גם גזירות אלו נובעות מהרחמים הא-לוהיים ומכך ש-ה' רוצה בטובתנו ובהצלחתנו. ה' לא מוותר לאדם. "כל האומר הקב"ה וותרן- יוותרו מעיו".⁶ אלא ברחמי הוא מניע את האדם והמציאות כולה להתפתח ולהתקדם. וכל הגזירות הבאות על האדם הן דרכים גבוהות לפי החשבון השלם במילואו שיביאו את האדם לתיקונו ולהשלמתו. את היחס בין הרחמים לדין ניתן להבין בצורה כזו שמהות הדין היא לדון את האדם לפי מצבו העכשווי היכן הוא עומד מול האמת בה הוא צריך להיות. אך הרחמים הא-לוהיים מאפשרים לבנות את הדרך ולסלול את המסילה שתוביל את האדם לשם. הבקשה מה' לרחמים היא בקשה שיבנה לנו מסלולים שיקדמו ויצמיחו אותנו למחוזות חדשים באופן המתאים לנפשנו ולמצבנו. ושנצליח להתחבר נכון למהלך התיקון וההשתפרות שהוא מעביר אותנו. תהליך ההתפתחות והתנועה הוא בעצמו תהליך התשובה שמתרחש בחודש אלול ולכן הוא נקרא חודש הרחמים.

1. וכך פוסק הרמב"ם (בניגוד לדבריו במורה נבוכים אך אין כאן מקומו).
2. שער עבודת האלוהים
3. שפת אמת תרנ"ה
4. קובץ זקפג
5. השל"ה הקדמה לתורה שבכתב
6. ב.ק.ג.

על העני הכואב לו - הוא מכוון בה לדחות הצער מעל עצמו אשר מצאהו מעוגמת נפשו וכאבו למי שחמל עליו". בני האדם מנסים להפיג את צערו של המסכן והחלש בשביל להרגיע את רגש החמלה הגואה בהם. זה מקור הרחמים האנושיים. על רחמים כאלו אומרת הגמרא שאין להשוות את מידותיו של הקב"ה אליהם. "כי אין רחמיו של הקב"ה מסוג רחמי אדם כי לא שייך בו ענין הרחמנות של בשר ודם, שהרי הכול מאיתו יתברך והצער שמגיע לבריות הכול במשפטו".³ המייחס לקב"ה רחמים אנושיים ואומר שהוא יתברך מתפעל וסובל מצער הציפור ולכן ציווה לרחם עליה משתקים אותה. כיוון שאמירה כזו מובילה להרס מוסרי, כאשר תופסים את ה' כבעל התפעלות ממסכנים וחלשים מגיעים למסקנה שהוא גם יבין וידע להכיל את חולשות האדם. אין צורך להתאמץ לעמוד ולהשתנות כי גם ככה ה' ירחם עלינו ויוותר. זו מסקנה שמבססת את הרפיון המוסרי ומאירה פנים מכילות לחולשות האנושיות, כי הרי קשה להשתנות וה' הרחמן בטח יבין זאת. אך באמת הבנת רחמיו של הקב"ה שונה לגמרי. כותב הרב קוק:⁴ " הרחמים הם המשפט הגמור, החובה היותר גמורה, הגזירה היותר איתנה... הרחמים עצמם אינם אלא גזירות". עולה מדברי הרב שהגזירות הא-לוהיות הן בעצמן הרחמים. הגזירות הן הדרך שבה מקדם ה' את האדם להביאו למדרגה גבוהה יותר בחייו. וזו מהות רחמי ה' על האדם לתקנו ולרוממו. הגזירות מתבטאות במצוות שגזר ה' על האדם וחובה עליו לקיימן. לכן ממידת הרחמים יצאו רמ"ח מצוות עשה שהן המנוע הדוחף להתקדמות האדם. "רמ"ח מצוות עשה הם ממידת

אחת המצוות הנמצאות בפרשה היא מצוות שילוח הקן. "כי יקרא קן ציפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרוחים או ביצים והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים. שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת ימים". על האדם המוצא קן ציפור ורוצה לקחת את האפרוחים או הביצים מוטל קודם לשלח את אימם ולא לקחתם לנגד עיניה. לכאורה מצוות שילוח הקן היא מצווה שמבטאת את רחמנותו של ה' על הציפור שלא תראה בלקיחת בניה. אך חז"ל שוללים הבנה זו. אומרת המשנה בברכות: "האומר עד קן ציפור יגיעו רחמין משתקין אותו". בגמרא יש מחלוקת אמוראים בטעם הדבר ואחד הטעמים הוא מפני שעושה מידותיו של הקב"ה רחמים ואינן אלא גזירות.¹ לכאורה משמע שאין לנו לחפש את רחמיו של ה' במצוות, ואפילו לא במצווה "רחמנית" כמו שילוח הקן. והדבר צריך ביור שהרי מצינו רחמים אצל הקב"ה. חודש אלול הוא חודש הרחמים והסליחות ומילים שחוזרות רבות בסליחות ובתפילות של ימים אלו הן "אל מלך יושב על כיסא רחמים". ה' הוא אל של רחמים ומדוע אם כן אומרת המשנה להשתיק מי שעושה את מידותיו רחמים?

צריך להבין את כוונת חז"ל שהטעות היא כאשר מגדירים את הרחמים הא-לוהיים כרחמים אנושיים. רבינו בחיי בחובת הלבבות² ביאר את ההבדל בין הטובות שעושה אדם לחברו לבין הטובות שעושה עימו ה'. טובת אדם לחברו בסופו של דבר נובעת מטובת עצמו. אפילו כאשר עוזר לחברו המסכן והעני, כוונת העוזר היא להרחיק מעצמו את הצער שיש לו בראותו את חברו סובל. "טובות החומל

חידושים בחומש דברים

ממשנת הרצי"ה הרב דוד לנדאו

שאינו להוסיף פרשה חמישית בתפילין, "גדלים... על ארבע כנפות כסותך". ועוד פרט: "כסותך" - בגד - אשר תכסה בה". התפרטות מפורטת מתוך הכלל, התפרטות מעשית של המצוה: חוטים מגודלים, ארבע כנפות, בגד. זו דוגמא של מצוה שאינה מחודשת בעצם מציאותה אבל משתלמת ומשתכללת בפרטי הפרטים של קיומה. זה הסגנון של "משנה תורה". קודם הופיע היסוד, ועכשיו ההתפרטות המעשית, קידוש השם הגדול שבריאליזציה בתחית ארץ, שמופיע מעט לפני הכניסה לארץ. הארץ היא הממשיות של כל התורה כולה.⁶

אישיות פרטיות. שילוח הקן וציצית הן שתי מצוות לגמרי אישיות פרטיות. הן שייכות ליהודי זה, פלוני ופלוני, ומסייעות להשלמת השכלול של "משנה תורה". שילוח הקן הוא מסוג המצוות החדשות לגמרי. לעומת זה, מצות ציצית אינה חדשה, יש עליה בפרשת "שלח", פרשה שלמה, ופה רק פסוק אחד: "גדלים תעשה לך". צריך לראות מה נתחדש כאן, מהי ההשלמה? ב"במדבר" נאמר: "ציצית על כנפי בגדיהם".² מה פירוש ציצית? בספר יחזקאל יש פסוק: "ויקחני בציצת ראשי",³ הסתעפות שערות, התרבות שערות. "קנציותי תלתלים",⁴ חוטים שיצאים, מסתעפים מן הכנף, חוט תכלת שנפרד מן הכל. ואיך המלה ציצית מתפרשת לנו היום בפרשתנו? - גדילים. כאן ב"משנה תורה" נקראים החוטים גדילים. מלה זו כמעט ואינה מופיעה במקרא, אבל אצל חז"ל היא מצויה הרבה במובן של גידול חוטים, סידור חוטים זה על זה, מגודל, משורה כאן מופיעה השלמת צורת המצוה. שם מוזכרים סתם חוטים, ופה: תעשה אותם מגודלים. "תורת ד' תמימה".⁵ וכן אם ירצה אדם להתחכם בערמה ולעשות חמש כנפות עם חמש ציציות עובר משום "בל תוסיף", כמו

בפרשת "כי תצא" יש התפרטות של תורה ומצוות, רשימה גדולה של מצוות. וההתפרטות המרובה, הגדולה והמשוכללת הזאת - היא התפרטות של הכלל. מתוך המקור הכללי מן השמים, מתוך מקור השראת השכינה על כלל ישראל נמשכים כל פרטיה ודקדוקיה של התורה. ב"משנה תורה" אנו עומדים על סף הכניסה לארץ, על סף הופעת שלמות העם. "כי יביאך ד' אלהיך אל הארץ" יש צורך ב"משנה תורה", בחזרה של תורה. "משנה תורה" - מלשון "ושנתתם". במצוות המרובות שבחומש דברים, יש שני סוגים: יש מצוות חדשות לגמרי שלא נזכרו כלל בחומשים הקודמים, ויש מצוות שהן חזרות. ואם בחזרה יש כמה שינויים, הרי זה משום דבר שנתחדש בהם. יש חידושי סגנון, וחידושי סגנון הוא ודאי השלמה אלוקית, שכלול אלוקי, כך צריכה להיות עכשיו ההתפרטות, ההתחדשות. בפרשתנו יש חבילה של מצוות, ואין זה עניין של שעה ללמוד את אלו ההלכות וטעמיהן, אלא עניין של יום וליילה. יש מצוות כלליות צבוריות וגם מצוות

1. דברים ז' א.
2. במדבר ט"ו ל"ח.
3. יחזקאל ח' ג.
4. שיר השירים ה' י"א.
5. תהלים י"ט ח.
6. ע"פ שיחות הרצי"ה דברים עמ' 317-315.

ההגנה. עצם כתיבת הפרשה הזו בתורה ועצם לימודה והעיון בה מביא את מניעת המציאות הקשה הזו, כי דברי התורה משמשים להגנה מפני הצרות והפורעניות.

הרב לומד זאת מהגמרא בשבועות ט"ו, שדברי תורה מותר להגן על ידם ואסור להתרפא בהם שמוריד בזה כבוד התורה, כמו שפסק הרמב"ם (הלכות ע"ז יא, יב), שאסור ללחוש פסוקים על המכה או להניח ספר תורה על התינוק כדי שישן **"כי בכך הם עושים דברי תורה רפואת הגוף ואינם אלא רפואת הנפשות שנאמר ויהיו חיים לנפשך"**. כי זהו כבודה של תורה שהיא מתייחסת לרפואה כהגנה שלא נבוא כלל לידי חולי, והתורה הזו היא יסוד החיים ונותנת הגנה, טוב ואושר לעוסקים בה.

להקלקול. התורה באה להדריך את האדם לכיוון הנכון שידריך את חייו, שלא יגיע כלל לקלקול. וזה מה שהתורה אומרת, "כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך", כלומר רפואת ה' מתייחסת להגנה שהיא הדרך הטובה ביותר לרפואה **"כי היא דרך חיים שאינה מניחה מקום לחולי"**, מכיוון שאני ה' רופאך, לכן לא תהיה לך שום מחלה אם תשמע לדברי, לדברי תורתך. לכן, אומר הרב, אותו הציור של העונש האפשרי לכן סורר ומורה, פועל הוא חינוכית כהרתעה. הוא מחנך את הילד שלא יהיה כל-כך פרוע ולא יגיע למצב הזה של חיוב מיתה. וזו כוונת חז"ל באומרם 'בן סורר ומורה לא היה ולא יהיה', ומה גורם לזה? **"כתיבת הפרשה שבתורה ולימודה, על-כן 'דרוש וקבל שכר', כדי שעל-ידי הדרישה באה**

חז"ל במסכת סנהדרין מלמדים "שבן סורר ומורה לא היה ולא עתיד להיות, ולמה נכתב? דרוש וקבל שכר". בהבנה הפשוטה נראה שאין שום משמעות מעשית לפרשה הזו, והיא בבחינת יגדיל תורה ויאדיה, עיסוק בסוגיה עמוקה ומעניינת שמביא לאדם רוחב דעת ועומק בהבנת התורה. מעמיק בדבר הרב קוק זצ"ל ומלמדנו שיש תועלת מרובה במה שהתורה כתבה סוגיה זו, **"תוכן הדברים הוא שהתורה צריכה שתוכר תועלתה ביותר בתור הגנה, כלומר הסרת האפשרות להיות ההיך בא, שזהו הדרך המעולה שברפואה"**. אפשר לראות בתורה כדבר מרפא שכאשר באה איזו מכה או צרה, באה התורה ומדריכה איך לצאת, להתרפא מצרה זו, אבל, אומר הרב, דרך זו היא נמוכה **"כי התורה צריכה להתייחס לכלל התיקון ולא**

הרב אשר בוחבט

אחרי שכל חייו הבעתם כלפיו ייאוש ואכזבה והגיע לאן שהגיע, אבל הוא בדמות דיוקני בצלמי כאח לי. שקללת אלהים תלוי שהוא עשוי בדמות דיוקני, נשמה טהורה אח תאום לה'.

עד כמה גבוהה היא הנשמה היהודית, ואף אחד לא הבחין בה. יכול להיות אדם שנפל למקום שנפל עד כדי כך שכל שמותיו של היצר הרע מקיפים, וכולם קוראים לו רע, אטום ולא מקשיב, והלב שלו ערל, והוא הולך ונטמא ומתחיל לשנוא את עצמו ואת סובביו, ומכשיל אחרים ולבו לב אבן, וכל זה בשעה שהנשמה הטהורה צפונה עמוק עמוק בלבו פנימה. אדם שאחוז **המשך המאמר בעמוד 5 <**

בן סורר ומורה - אח תאום לה'

התורה בפרשת 'כי תצא' מביאה דמות של בן סורר ומורה שנבנית בסדר כרונולוגי, אשר ראשיתו בליקחת אשת יפת תואר - דבר הגורם למציאות זוגית מורכבת היצרת בן אהובה ובן שנואה, וסופו ששונאה ומוליד ממנה בן סורר ומורה, המתגלגל לקיצו הקשה של "ורגמוהו כל אנשי עירו באבנים ומת".

מתעוררת השאלה כיצד מגיעים למצב כזה? ומובא ברש"י שאם חסים עליו אביו ואימו סופו שייצא לתרבות רעה ויעבור עברות ויתחייב מיתה בבית דין ויסקלו אותו. כלומר, ההורים אינם מנסים לטפל בשורש הבעיה אלא רק לכסותה, וסופו שיהא נסקל.

לאחר מכן לוקחים ותולים אותו, שכל הנסקלין נתלין. אבל התורה ממשיכה בסדר האירועים שנדרש לקבור בכבוד הראוי את הנסקל, "כי קללת א-להים תלוי". מפרש רש"י¹ כי קללת א-להים תלוי - זלזולו של מלך הוא, שאדם עשוי בדמות דיוקנו וישראל הם בניו. משל לשני אחים תאומים שהיו דומין זה לזה, אחד נעשה מלך, ואחד נתפס ללסטיות ונתלה, כל הרואה אותו אומר המלך תלוי. רש"י מביא דרשה זו שישאל האם בניו, ויותר מכך, במשל לאח התאום שנתפס ללסטיות ונדרש להיזהר בו, הריהו כמו בן סורר ומורה שתלוי לעיני כל, הרואה אותו אומר המלך תלוי.

וזה המהפך החינוכי שמלמדנו הקב"ה כדי להשיב את הסרט לאחור. בן סורר ומורה ניכר בזמן של שלושה חודשים², זמן קצר מאוד עם נפילות רבות, שבעטיין נשאלות המון שאלות הצומחות במשך הזמן עקב יחסם של ההורים והתבוננותם בבנם. יש שינתחו את מצב הבן, ואף ינסו לבאר ולפרש מדוע החל להידרדר - האם ביתו היה הרוס? באיזו חברה³ גדל והאם היא זו שגרמה לכולם להביט בו באופן חיצוני ושטחי? היכן המבט הפנימי המעמיק? הרי נשמה יהודית היא זו וכל הרואה אותו אומר: המלך תלוי!...

וכי רק כשמגיע זמן הקבורה אתם נזכרים? היכן הייתם במשך כל חייו⁴, האם ראייתם בו אח תאום לה'? שבן סורר ומורה זו נשמה שכולם התייאשו ממנה, שסורר שסר מן הדרך ומורה מסרב בדברי אביו ותפשו בו אביו ואימו וזקני עירו ורוגמים אותו כל אנשי עירו שנידון על שם סופו⁵ לא היה אחד שראה בו דמות דיוקנו של הקב"ה שהרי משול לאח תאום לקב"ה. בן עם נשמה כזאת שהתייאשו ממנו כבר הוריו, וכן כל הציבור, ואפילו זקני עירו, אז בא הקב"ה להזכיר לנו - אני לא התייאשתי ממנו תקברו אותו בצורה ראויה,

101

יום לימוד נשים

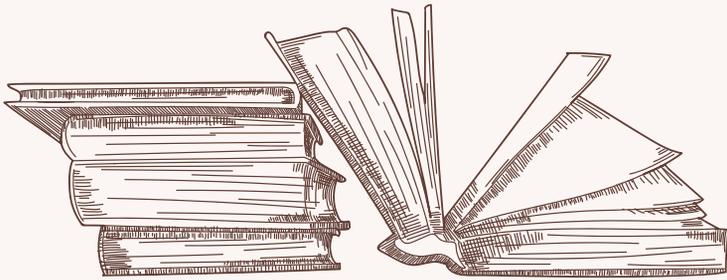
ימי שני | תשפ"ב
במכון אורה

14:00 הרב טוביאנו חומש בראשית	8:30 הרב אופיר פריד תפארת ישראל
15:15 הרב אייל ורד אגדות חד"ל	9:45 הרבנית דינה ראפ פרקי מלכות דוד
16:30 הרב אריה מרזר מידות הראיה	11:00 הרב יהושע וידר מסילת ישרים
17:45 הרב מאיר טויבר (נושאים אקטואליים)	12:15 הרבנית גאולה ניסים סוגיות בעין איה

ניתן להירשם ליום שלם או שיעורים בודדים
לפרטים והרשמה: דורית 026528344

אמונות האמונה

הוצאת "אל עמי" התש"ס).

זוהי אפוא המהפכה היסודית שעליה הרבה רבנו לחזור - האמונה מתחילה מהבורא ולא מהנברא. וכפראפרזה למשפטו של דקארט - המאמין הישראלי איננו אומר: 'אני חושב משמע אני קיים' אלא 'אני קיים משמע אני מאמין'. ומכאן - לחלקו השני של היסוד הזה - הממד האמנותי של האמונה.

רבה אלונתק

פעמים רבות נהג רבנו להסביר את המילה אמונה כנגזרת מהמילה אמן ואומנות. כיצד?

"האדם נקרא אמן כשהוא נאמן לעולמו הפנימי במעשה אומנותו. עולמו הפנימי מקבל ביטוי נאמן בספר, בציור או במוסיקה, ומשום כך הוא נקרא אמן. הקורא את ספרו של האמן מתרגש עד כדי בכי או צחוק - משום שבכוחו של האמן להעביר לזולתו את רגשותיו הפנימיים דרך האותיות המודפסות או כלי הנגינה. זוהי אמנותו של האמן הנאמן לעולמו הפנימי. אף חז"ל כינו את הקב"ה בתואר אמן, כלומר שהוא חשף פנימיות הנשמה בחיצוניות הגופנית. נוכל אם כן, לומר שהקב"ה מאמין, עוסק בפעילות האמן, כלומר נותן חיים לברואיו, שנותן להם חיים מעצמו. ובהמשך לאומנותו אף הבריה מאמינה בהיותה מוציאה אל הפועל - על פי חייה - את חיי הבורא והאמן.

המוחלט, הוודאי שמו - אותו אינני מגדיר, חלילה וחס, משום שאין לנו בו יתברך כל ידיעה שהיא - רצה אותי: לי כשלעצמי אין זה רצוני שגורם לי לחיות, אלא 'מישהו' רוצה בי ומתוך כך מחיה אותי: 'האמן' הכניס מהויותו להויותי. ומכאן רצוני לחיות. וכן המשך קיומי נובע מאותו רצון עליון פנימי".

העמדת האמונה על האמן המאמין העומד ביסודה היא חלקו השני של היסוד שהתברר לעיל. ההוויה כולה כמעשה אומנות א-לוהי מלא רז ופלא, ואנו, הנבראים, וישראל בראשם, כמי שמאמנים-מאמתים בעצם חיינו את האומן המחיה ומהווה את הבריאה בטובו הגדול בכל יום תמיד. זהו אפוא פשר המילים שאותן אנו אומרים בכל בוקר: "שהחזרת בי נשמתו בחמלה, רבה אמונתך".

ומחזרת הנשמה שבכל יום להסתלקותה-התעלותה לבוראה בגני מרומים, עד שובה אלינו בתחיית המתים. בסיום הספדו למו"ח הרב אלישע זצ"ל אמר: "עלינו לדעת שכל מהלך של התעלותו הוא רק מציאות של אובדן הגוף, אבל השפעתו העליונה, הערכית, המהותית - תישאר לעד בינינו. אנחנו נדע להוקיר את ערכו, את זכרו, את פועלו, את מציאותו בינינו, כאשר כולנו בעלי אותה נשמת קודש. מחר אנחנו באמת נתחיל לחיות עם השפעת עצם הנשמה, ולא רק כאיש הפרטי, אלא עצם הנשמה..."

לקבלת דבר תורה יומי בשביל הנשמה מאת ליאור לכיא נא לשלוח וואטסאפ למספר 0508529987

ישיבת 'מרכז הרב'. שבת בבוקר. השעה מוקדמת ושאר החברים בחדר עודם ישנים שנת ישרים. אני מזדרז להתארגן כדי להספיק להגיע לשיעור בבית הרב קוק. שיעורו הקבוע והוותיק של הרב יהושע צוקרמן, שמתקיים כבר עשרות בשנים, בשליחות מורו ורבו, הרב צבי יהודה זצ"ל.

למדנו באותה תקופה בספר אורות את פרקי 'אורות ישראל'. הרב יושב בראש השולחן. מסביבו מעגל הלומדים שמלווה אותו - צעירים וותיקים. משחזר את המקום בו נעצר הלימוד הקודם, מסכם בקצרה וממשיך לפסקה הבאה. הגדרות חדות ובהירות על מהות סגולת ישראל, על ההבדל בין ישראל לעמים ועל הבנות שגויות שעלולות להתעורר ושקיימות כיום. והכל בהארת פנים מיוחדת ויראה טהורה הנסוכה תדיר על פניו. תמיד השיעור היה מסתיים לתחושת מהר מדי.

אך גם התפילה היתה לימוד בפני עצמו. בדממה ובשקט. בתנועות מדודות ומדויקות, כך היתה תפילתו. אחז תדיר את הספר 'בית א-לוהים' למבי"ט ועיין בו בין גברא לגברא. ואז, בסיום התפילה היינו מלווים את הרב לביתו, שואלים על ענייני דיומא ומקבלים הדרכות ישרות על האופן שבו עלינו להביט על אתגרי התקופה.

ועל אף שלא זכיתי להימנות על מעגל תלמידי הקרובים של רבנו הגדול זצ"ל, זכיתי לקבל ממנו בשיעוריו, בשיחות והדרכות אישיות, נקודות מבט ייחודיות בתחומים רבים ובעיקר בתחום שעליו דיבר ללא הרף - האמונה. בדברים הבאים אנסה לאפיין נקודה שלעניות דעתי מהווה חידוש ייחודי בדרך הסברת האמונה, אותה חידש הרב צוקרמן זצ"ל.

אני קיים לשמה אני לחיות

הפילוסוף הצרפתי רנה דקארט טבע את המשפט המפורסם: "אני חושב, משמע אני קיים" (מלטינית: Cogito ergo sum). מבלי להיכנס לעומק הדיונים שעומדים מאחורי המשפט הקצר הזה, עיקר הרעיון שהוא בא לבטא הוא, שאל מול החושים המתעתעים, החשיבה של האדם מעידה על קיומו.

על ידי המתודה הספקנית שלו, ביקש דקארט למצוא נקודת אחיזה ודאית שלא יהיה ניתן להטיל בה ספק. וכך הגיע למשפט המפורסם, שלמעשה יותר משהוא היסק לוגי על הקיום ("משמע אני קיים") מהווה עוגן ליסוד ההכרה האנושית הבלתי ניתנת לערעור ("אני חושב").

ובאותו הקשר העיר הרב פרופ' שמחה בונים אורבך ז"ל במבוא לספרו "חמשת עמודי המחשבה הישראלית", הערה קצרה: "הכרת א-לוהים הישראלית-תנ"כית אינה פרי עיון מדעי, שקלא וטריא שכלית, מערכת הוכחות, דיונים ובירורים הגיוניים, כי אם נתון בלתי אמצעי של התודעה הדתית הלאומית, וביוחד של אב-החוויה הקיבוצית-הסיניית, זו שעת העלייה הגדולה של ההיסטוריה האנושית..." (עמ' 17).

וכאן אמנם מגיעה המהפכה האמונית, מורשת מרן הרא"ה זצ"ל ובנו הרצי"ה זצ"ל, עליה עמל כל העת לחנך אותנו רבנו הרב צוקרמן. לכל אורך שיעוריו ושיחותיו ביקש להפקיע את האמונה מן המשנה הפילוסופית המערבית שבאה לבקש להוכיח את מציאות הא-לוהים בכוח הגיון שכלה בלבד, ומכל המסתפקים באמונה שיש א-לוהים שהוא מחוץ לנו, ואלו דבריו: "אדם מאמין איננו אדם המסכים למציאות א-לוהים". 'כח עליון' או איזו בובה בשמים... אלא אדם מאמין הוא אדם חי החווה את היחס שבינו לבין בוראו המהווה אותו. אני מאמין מאחר שהווייתו יתברך מהווה אותי - כלומר: אני מאמין בעצמי! אני מלא עוצמה מאותה ההוויה המוחלטת שבקרב!" (הציטוטים כאן ולהלן מתוך החוברת "החינוך לאמונה בדורנו",

קדושת הארץ, מלחמה ושלום

סדרת
גְּבֻרַי כַּח'

על שמיטה

נתן קוטלר

מבוא

במשנה בשיעית נאמר שארץ ישראל מחולקת לשלושה חלקים לעניין שמיטת השמיטה: "שלוש ארצות לשיעית: כל שהחזיקו עולי בבל מארץ ישראל ועד כזיב לא נאכל [=יש להקפיד על קדושת שביעית ועל זמן הביעור] ולא נעבד [=אין לעבוד את הקרקע בשיעית ואם עשה כן אסור לאכול מאותן גידולים] וכל שהחזיקו עולי מצרים מכזיב ועד הנהר ועד אמנה נאכל אבל לא נעבד מן הנהר ומאמנה ולפנים נאכל ונעבד" (ו, א). עולי בבל הם עזרא ונחמיה ואנשיהם כשעלו מבבל. הדין במשנה הוא כל מקום שהחזיקו בו עולי בבל נוהגים בו כל דיני שביעית בין באכילה ובין בעבודה כי נתקדש בקדושה שניה לשעתה ולעתיד לבוא. אולם המשנה אומרת שכל מקום שהחזיקו בו עולי מצרים שהם יהושע ובני ישראל כשכבשו את הארץ - אין לעבוד בשיעית מדרבנן בלבד כי הקדושה הראשונה בטלה.

החלוקה הזאת בין עולי מצרים לעולי בבל שייכת לא רק לגבי השביעית, אלא לכל המצוות התלויות בארץ. יש להבין את עומק ההבדל בין קדושה ראשונה לקדושה שניה.

השאלה

ישנה מחלוקת תנאים בשאלה 'האם קדושה ראשונה קדושה לשעתה וקדושה לעתיד לבוא?' אחת השיטות היא שקדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבוא (ראה: ערכין לב, ב ועוד) ואילו קדושה שניה קידשה לשעתה ולעתיד לבוא (יבמות פב, ב; בדברי רש"י). השאלה היא מה ההבדל ביניהן? מדוע קדושה שניה היא נצחית?

יש לשאול מה קורה בתקופת הגלות? לפי שיטת הרמב"ם הקדושה שעולי מצרים קידשו את הארץ (קדושה ראשונה) היתה רק לשעתה, אך לא לעתיד לבוא. ולעומת זאת, דווקא הקדושה שעולי בכל

קידשו את הארץ (קדושה שניה), היתה לשעתה ולעתיד לבוא (הל' בית הבחירה ו, יד-טז; הל' תרומות א, ה). מדוע ביטלה הגלות את הקדושה הראשונה אך לא ביטלה את הקדושה השניה?

כוח השלום גדול מכוח המלחמה

הרמב"ם מסביר שעולי מצרים כבשו את ארץ ישראל במלחמה ומכוח הכיבוש ארץ ישראל נתקדשה בקדושה ראשונה. אך בחורבן הבית הראשון, כאשר ארץ ישראל נלקחה מידינו והכיבוש בטל, ממילא גם קדושת הארץ בטלה לענין שביעית ותרומות ומעשרות (בכל מקרה יש לא"י גם קדושה עצמית). אולם, עולי בבל לא כבשו את ארץ ישראל במלחמה "אלא בחזקה שהחזיקו בה", ולכן אפילו בחורבן הבית השני, קדושת הארץ לא בטלה שהרי קדושה שניה עומדת לשעתה ולעתיד לבוא (רמב"ם הל' תרומות א, ה; רמב"ם הל' בית הבחירה ו, טז; פיהמ"ש עדיות ח, ו).

הרעיון הוא שעולי מצרים קידשו את ארץ ישראל באמצעות כיבוש מלחמה. אך עולי בבל קידשו את ארץ ישראל בקניין חזקה. לכן קדושה ראשונה לא קידשה לעתיד לבוא כי המלחמה אמנם טובה לשעתה, אך אינה מספיקה לטווח הרחוק. אולם, קדושה שניה קידשה לשעתה ולעתיד לבוא כי קניין חזקה שהינו כח השלום גדול יותר.

ירושת הארץ על ידי

ישיבת הארץ

ירושת הארץ יכולה להיעשות בשתי דרכים, בדרך של מלחמה על ידי כיבוש או בדרך של שלום על ידי ישיבה (התיישבות) שהיא קניין חזקה. רבי ישמעאל דורש את הפסוק **וַיִּרְשְׁתֶּם אֶתָּהּ וַיִּשְׁבְּתֶם בָּהּ** (דברים יא, לא) לא כשתי פעולות

כיונה ממעי הדגה חיל בלע ויקאנו עד שפת היבשה. נדרשת מאתנו למידה מבן סורר ומורה, הנידון על שם סופו, לראות את נקודת ההתחלה, את אותה נשמה טהורה, שאלו המילים בהן אנו פותחים את היום: "נשמה טהורה שנתת בי", להאמין בעם ישראל ובכל אחד ואחת, ובן סורר ומורה¹⁰ "לא היה ולא עתיד להיות ולמה נכתב לומר דרוש וקבל שכר".

1. רש"י דברים כא, כג.
 2. רמב"ם הלכות ממרים פרק ז הלכה ו
 3. תוספתא מסכת סנהדרין פרק יא הלכה ו
 4. תלמוד בבלי מסכת טוטה דף כה עמוד א
 5. רמב"ם הלכות ממרים פרק ז הלכה י
- היה אביו רוצה ואמו אינה רוצה אמו רוצה ואביו אינו רוצה אינו

המשך המאמר של הרב אשר בוחבוט מעמוד 3

כל כולו ביצר הרע בעבודת החטא, שתפס את כל הצדדים המכסים את נשמתו, באה עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים בהזאת הדם שבע פעמים אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים... את הנשמה הטהורה שבו אין אתה יכול לקחת ממנו והיא תמיד אחת. היא נקודה שאי אפשר לגעת בה. ועבודת הצדיקים לגלותה כדברי הרב קוק זצ"ל⁸

"שהם מתנשאים בהרחבת דעת ואור חסד גדול להשפיע מאורותיהם המצוחצחים על כל עדת ישראל, להשביע נפשות שוקקות, ולסלוח לכל חטא עון ופשע ברחמים גדולים ובאהבה רבה".

וכך מוציא את בן הסורר ומורה לאור⁹ באור החיים

שונות "ירושת הארץ" ו"ישיבת הארץ", אלא ש'ברירת המחדל' לירושת הארץ היא על ידי ישיבת הארץ "במה ירשתם? בישיבה" (קידושין כו, א). יש בכך אמירה חשובה שאמנם המלחמה היא כמובן לגיטימית ולפעמים הכרחית, אך היא אינה 'ברירת המחדל' שלנו, אלא הברירה האחרונה.

המלחמה אינה אידיאל

ולכן דוד המלך שהיה יכול לכבוש את מקום המקדש במלחמה, בחר בדרכי שלום וקנה את מקום המקדש מאַרְוֹנָה היבוס (שמואל ב' פרק כד; מנחת חינוך רפד, ו). מכאן רואים שהמלחמה אינה אידיאל, אלא הכרח ואילו הכוח של השלום גדול מכוח המלחמה.

חשוב לציין שאמנם כוח השלום גדול מכוח המלחמה, אך רעיון זה נכון רק כאשר ניתן לממש את כל המטרות בדרכי שלום, אך כמובן, אם לא - יש להילחם. אם כן, כדברי הרב יעקב אריאל "המלחמה היא הברירה האחרונה, ועם זאת הלגיטימית" (תחומין ה עמוד 175). ולכן, בהלכה אין מצוות מלחמה, אלא מלחמת מצוה. המושג 'מלחמת מצוה' מבטא את הרעיון שישנם ערכים שלמענם יש להילחם, אך המטרה היא המצוה ולא המלחמה. בנוסף, לוחמים מקיימים מצוה, אך אין מצוה להילחם כאשר אין צורך בכך (ראה: תחומין שם).

"כל מה שכתוב בתורה לשום שלום הוא נכתב ואף על פי שכתוב בתורה מלחמות אף המלחמות לשום שלום נכתבו" (תנחומא צו, ג).

לתגובות ולקבלת המאמר המלא:
gemarabemunah@gmail.com

1. נעשה בן סורר ומורה שנאמר ותפשו בו אביו ואמו.
2. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף מו עמוד א
3. יצא בן סורר ומורה שעל שום סופו נהרג.
4. תלמוד בבלי מסכת סוכה דף נב עמוד א
5. דרש רבי עזריא, ואיתמא רבי יהושע בן לוי: שבעה שמות יש לו ליצר הרע. הקדוש ברוך הוא קראו רע, שנאמר כי יצר לב האדם רע מנעוריו. משה קראו ערל, שנאמר ומלתם את ערלת לבבכם. דוד קראו טמא שנאמר לב טהור ברא לי אלהים - מכלל דאיכא טמא. שלמה קראו שונא, שנאמר אם רעב שנאך האכילתו לחם ואם צמא השקהו מים כי גחלים אתה חותה על ראשו וה' ישלם לך אל תקרי ישלם לך אלא ישלימו לך. ישעיה קראו מכשול, שנאמר סולו סולו פנו דרך הרימו מכשול מדרך עמי. יחזקאל קראו אבן, שנאמר והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשה. יזאל קראו צפוני, שנאמר ואת הצפוני ארחיק מעליכם.
6. אורות הקודש / חלק ד צמאון האהבה האלהית - ח
7. אורות הקודש עמוד רלד צורת הדמיון והשכל - סב
8. "שנה צורה מיוחדת שהדמיון מתלבש בה, כשהשכל פועל עליו. ואותה הצורה היא קדושה, מבסמת את העולם, ומטהרת את האדם מכל טומאותיו".
9. תוספתא מסכת סנהדרין פרק יא הלכה ו

שינוי בחייו ויגלה את עצמיותו ואת עוצמתו. בן הזוג עם הערך העצמי הנמוך, ירגיש כי הוא לא ראוי להיות נאהב, דבר שעלול לפגום בסיכויים לבסס מערכת יחסים יציבה.

בעלי ערך עצמי נמוך נוטים לחיות בספקות, אם לבני הזוג בכלל איכפת מהם ויחיו גם בחרדות עקב כך. ייתכן שלמרות תחושותיהם הקשות, הם יחששו להרבות בתלונות, מחשש לדחייה. הם גם בד"כ לא מאמינים למילות עידוד ומחמאות ויש פעמים שמזלזלים באמירות החיוביות, מפני שהם אינם מאמינים בעצמם, כיצד יאמינו בכך הזוג? בבחינת, "כל הפוסל, במומו פוסל". לרוב הם גם ישאלו: "אתה באמת אוהב אותי? זה לא נכון... לא יכול להיות... אתה סתם אומר...".

הם מחפשים כל הזמן משוב וחיוזקים חיוביים מבן הזוג, למרות שאינם מאמינים, מפני שיש להם חוסר רגשי הספקות האישיים הרבים, מונעים מעצמם ליהנות בפועל מקשר מכיל, שעשוי היה להיות מקור והזדמנות, לחיזוק הביטחון העצמי שלהם.

בשבוע הבא, אתאר מה עוד קורה בזוגיות ונלמד על דרכי התמודדות.

ובלתי רציונאליות לגבי עצמו. הוא מצפה שהשני ימלא את חסרונו. כתוצאה מכך, הוא מאשים שאינו מקבל את מה שהוא זקוק לו. בנוסף, הוא מתלונן בפני בן הזוג ובפני אחרים, מה שנותן לו כביכול ערך עצמי, זמני ומזויף. שהרי אם בן הזוג אינו מספק לו את צרכיו, אזי בן הזוג לא בסדר. מפני שהוא לא יכול להרשות לעצמו להרגיש שהוא לא בסדר, כי אם ירגיש כך, הוא ירגיש מחוק ואבוד. לכן כדי לשרוד במציאות חיו, הוא חייב להרגיש בסדר, ע"י שישליך אשמה על האחר. עקב כך, בד"כ בן זוג עם ערך עצמי נמוך לא יהיה מוכן ללכת לייעוץ, התלונות מספקות לו את ההצדקה שהוא כביכול בסדר ולכן אין צורך ביעוץ.

כמה פעמים התקשרו אלי חברות של נשים שמתלוננות, ושאלו אותי כיצד ניתן לעזור להן. אני נוהגת לומר שהעזרה הטובה ביותר היא לא להיות אוזן קשבת. מפני שלאחר התלונות, קרי, הוצאת הקיטור, ישנה תחושת סיפוק ש"שמעו אותי, הקשיבו לי" וזה מרגיע לזמן קצר ומאפשר מילוי חדר של תלונות. באופן כזה, לא מודע, לא מגיעים לפתרון, כי אין כוונה לפתור, אלא להתלונן. וההוצאה וההכנסה המיוחדת של התלונות, ממשיכה כחלק טבעי של החיים. מכיוון שבן הזוג שלא מעריך את עצמו, מסרב להצביע על בעיות בתוך הזוגיות או לדבר עליהן שאולי יש לו חלק בהן, אין סיכוי בד"כ שהזוגיות תהיה מאושרת.

התלונות מספקות גם את תחושת המסכנות שגם ממנה קשה לצאת ואין סיכוי שהמתלונן שמרגיש שהוא סובל בגלל האחר, יזכה לעשות

מידי פעם, אני יושבת עם עצמי ותוהה על המצבים הזוגיים הבעייתיים שמגיעים אלי ובכלל. מתברר לי שרוב המריבות, הם עקב ערך עצמי נמוך של אחד מבני הזוג, או של שניהם, או ערך עצמי מזויף. הערך העצמי מתחיל ונבנה בילדות.

ילד קטן תלוי בהוריו ורואה אותם כאוטוריטה סמכותית שכל מילה שלהם היא קודש, היא ערך מוחלט. ערך עצמי נמוך מתפתח, כאשר ההורים פוגעים, מזלזלים ומלגלים, מבקרים וכועסים כעס אמיתי, ולא כעס הפנים לשם חינוך. הילד לומד שהוא לא שווה, אף שבדרך כלל הם אינם מתכוונים להוריד את ערכו. אך כיוון שהם הדמויות המשמעותיות בשבילו, הוא מפרש ש: "אם הם אומרים עלי ככה, הם צודקים. אני כזה לא טוב ולא בסדר".

ייתכן מאוד שגם אחד ההורים עם ערך עצמי נמוך, כך שהוא דגם לילד והדגם הזה עובר לילד בירושה. וניתן גם פגיעה חברתית שמשאירה חותם נפשי שלילי שמשפיעה ומנהלת את חייו, גם בנישואין.

אדם עם ערך עצמי נמוך שמתחתן, מביא את התחושה הזאת לזוגיות שלו. הוא אינו מביא את אישיותו האמיתית שבורא עולם נתן לו כדי מלא את שליחותו וייעודו בעולם. וכיוון שבקשר זוגי אונטני, הוא מחויב להביא את אישיותו המלאה, האמיתית, במקרה כזה, חיבור זוגי אמיתי לא יכול להתקיים.

בן זוג עם ערך עצמי נמוך, מגיע למערכת יחסים זוגית, עם מטען של רגשות ומחשבות שליליות

*יועצת אישית זוגית ומדרכת כלות

לתגובות ושאלות וכן להצעת נושאים המעניינים אתכם -
esteravr@gmail.com
 מאמרים נוספים בנושא זוגיות ניתן למצוא באתר מכון מאיר >

סיפור // יפה

מקוממת. היא פתחה את פיה ובמבטא מרוקאי כבד אמרה: "תגידי לי, יה בינת', כשאת נמצאת בחושך, ופתאום מדליקים לך אור חזק, כמו שמש, את מסתנוורת, נכון? אז מה את עושה?" "מה, מה זאת אומרת? כמובן שאני עוצמת את העיניים כשהאור חזק שאני לא אסתנוור, אבל מה הקשר למה ששאלתי אותך?"

"זה הקשר. לא הבנת? החיים כל כך טובים פה בארץ ישראל, שה' שם לנו עפעפיים מעל העיניים, ומוריד לנו בעיות, שיעשו לנו חושך כשיש לנו אור כזה גדול..."

נכדתה קימטה את מצחה, מנסה להבין מה סבתה אומרת. אבל אני, אני קלטתי משהו. משהו. אם בפיגועים הקשים מצאה סבתא השגחה של ה', אז אולי מתוך הבלבול שאני שרוי בו יתבררו הדברים ויאירו... ו... פתאום מתוך הבלבול החשוך הזה לבלבה פתאום... הארה

וספקות קשים. כל כך שונה מהחיים השקטים בחו"ל.

עליתי אפוא לאוטובוס שייקח אותי לתחנה מרכזית, ושם כבר אחליט לאן אמשך. אודה, חשב מזה ליווה אותי, שלא אתפוצץ...

מולי, באוטובוס ישבה אשה עם מטפחת מהוהה לראשה, שנראתה קשת יום, פניה היו חרושות קמטים, וסל כבד על ברכיה. לידה ישבה נערה צעירה בבגדים קצרים למדי ואיפור כבד על פניה. הנערה הביטה בה במבט רך ואוהב, ואמרה:

"אבל סבתא, אני לא מבינה, איפה נמצא א-להים? אנחנו יושבות כאן ומפחדות כל כך מפיגוע. הרי זו הארץ שלנו, כמו שאת כל הזמן אומרת, באנו לכאן וכך הוא עוזב אותנו?!"

היא! מעיזה לשאול, בלי שום היסוס, בעזות מצח, מה שאני לא אפשרתי לעצמי להעלות אפילו על דל מחשבת...

ומה כבר תוכל סבתא להשיב על שאלה כבדה שכזאת? והנה, על פניה התפשט חיוך רחב, חלקו נטול שיניים, ועיניה הבהיקו. כאילו שמחה לשמוע שאלה כזאת

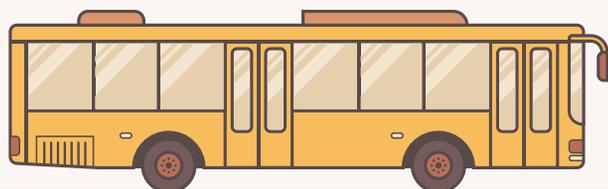
הארה

(הסיפור הזה חתם סדרה שפורסמה כאן לפני כמה שנים, "יומנו של בעל תשובה"... והנה היום רבים חשים מעין ייאוש מן המצב העגום שאנו שרויים בו, ובסיפור הפשוט הזה גלומה חכמה אלוקית שנותנת אולי פתח להבנה).

...שבתי ארצה אחרי כמה חודשים ארוכים סביב העולם. וביקשתי לתומי להתייצב בארץ במציאת עבודה ובהקמת בית, ומידי פעם לשלב שיעורים ביהדות...

אך מה שקרה הוא כי מאז התוודעתי ליהדות, אני מוצא את עצמי נזרק שעות ארוכות במחשבות מבולבלות, בלי שום מעש - פתאום יש לי המון שאלות, פתאום מוטרד מדברים שבמשך כל שנות לימודי המחכמים לא נתתי דעתי עליהם. פתאום הרגשתי שאני תקוע. לא יכול עדיין לנהל חיים דתיים וגם לא יכול שלא... כך יושב ו'מתבשל' בתוך עצמי.

ובוקר אחד גמלה בי ההחלטה. ארזתי לי תרמיל, ובלי לתכנן שום תוכנית מוגדרת ולא לחפש דווקא עינוגים חיצוניים, ביקשתי פשוט 'להתנתק' לזמן מה, לקחת לעצמי זמן לחשוב. הימים ימי פיגועים קשים, ימים של שאלות

- מה אומר שרוך לנעל? נהיה בקשר...
- מה עושה מי שנכשל במבחן נהיגה? בוכה בכי תמרוקים...
- אמבולנס שיכול לעוף? נשמע לי מד"א בדיוני...

פרשה מאירה

עזרה לזולת

בפרשת השבוע "כי תצא" מופיעה מצות השבת אבדה. התורה דורשת מאתנו לדאג לאבדת החבר שלנו ולהשתדל להחזירה לבעליה. התורה מצפה מאתנו לטרוח ולהשתדל לטובת הזולת, למרות שאיננו אשמים כלל במה שקרה לו. ממצות השבת אבדה, אנחנו יכולים ללמד כיצד יש להתיחס לאנשים שסביבנו. עלינו לעזור ולסייע להם, גם כאשר אנחנו בכלל לא קשורים אליהם ולא גרמנו להם כל תקלה. ישנה מצוה נוספת, ממנה נוכל ללמד על העזרה לאחר. התורה מצוה אותנו לעזור למי שנתקע בדרך עם חמורו, החמור קרס ואינו יכול לקום. עלינו לסייע לבעל החמור להקים אותו ולעמד על רגליו. ממצוות אלו אנחנו יכולים ללמד עד כמה חשוב לגמל חסד עם הסובבים אותנו, אפילו בלי סבה או מטרת רוח כלשהי. עולם בו כל אחד עוזר ומסייע לחברו בעת קשי או צרה, הוא עולם נפלא שפיף לחיות בו!

שאלות בפרשה

1. איזו מצווה חלה על מי שבונה בית חדש?
2. לאיזו מצווה הכוונה במילים "גדילים תעשה לך"?
3. מדוע אסור לתעב מצרי?
4. מהי מצוות 'שכחה'?
5. מה יש לעשות לאמם של האפרוחים, במצוות שילוח הקן?
6. מדוע אסרה התורה להתחתן עם עמוני ומואבי?
7. מדוע ה' הפך את קללת בלעם לברכה, לפי המפורש בפסוקים?
8. מה פירוש המילה 'נִשְׁרָף'?

חידת חדגא: מצאו בפרשה לפחות 3 מצוות של זכירה!

חידת פולקע: בתורה נאסר על העמונים והמואבים להתחתן עם בני ישראל. אם כן, כיצד רות המואבייה הצטרפה לעם ישראל?

איורים זהים

רק שני איורים זהים לגמרי - מצאו אותם!

"לא תראה את חמור אחיך או שורו נפלים בדרך והתעלמת מהם - הקם תקום עמו!"

תמונות בפרשה

מצאו למה רומזות התמונות, מתוך הפרשה!

מגילת דוד 111

הרב שלמה אבינר

אֶמְנוֹן וְתָמָר

רע, היא צדיקה, ועתה היא סובלת. ברור שזה ענש בשבילי. אני רואי לענש. מגיעים לי 4 ענשים^[5] זה השני. ירחם ד'.

מאד. הוא מסרב לשמע. אין עם מי לדבר. באחד הימים הגיעה לאזני שמועה מחרידה. אמנון כפה את עצמו על תמר, נגד רצונה^[3]. תמר עקשו וישבת בחדרה שבורה ונדפאת, בביתו של אבשלום אחיה^[4].

דברתי אתה הרבה, והיא אינה מתנחמת. אני מבין ללבה. איך אפשר להתנתחם? היא ספרה לי בפורטרט כל מה שקרה. נורא! אמנם אבשלום אחיה יעץ לה לשבת בשקט^[5]. מגיע לאמנון ענש חמור. נראה. אוי, כפה היא מסכנה. היא לא עשתה דבר

יש לי בן, אמנון. יש לי בת, תמר. אמנון אוהב מאד את תמר. הוא יכל להתחתן איתה, אין בעיה. תמר היא היא בתה של "יפת תאר" כלומר: היא נולדה למעכה בת סלך גשור לכני שהתגירה. היא התגירה רק אחרי שילדה אותה, לכן סתר לו להתחתן איתה^[1]. נראה לי שתמר תסכים להתחתן איתו^[2]. אם אמנון היה שואל אותי על כך, הייתי מסכים^[2] אבל הוא לא דבר אתי. להתחתן זו מצוה. אבל לפי הפרותי אתו אמנון רוצה אותה, אבל בלי נשואים. עצוב

1. שמואל ב יג.א. רש"י. מצוד"ד.
2. עיין שם יג.
3. שם ב - יט.
4. שם כ.
5. שמואל ב יב.ו.

המוסר לא יעמוד בלא מקורו, והמקור מוכרח הוא להיות אור אין סוף, אחרי תיקונו בהופעת העולמות. וכשיהיה נשגב בלב בני אדם מוסר בלא מקורו הא-להי, יפחת ויבול. כשם שבא המוסר לעולם על ידי הצינורות הא-להיים, כן תמיד יפרה ממנו. וכיון שהאופן המקשר את המחשבה האנושית והרגשותיה עם האורה הא-להית הבלתי גבולית ועליונה מכל, מוכרח להיות בגוונים משונים, בשביל כך שונות הן ארחות החיים הרוחניים בכל עם וקיבוץ רשום. אבל המחרוזת המסדרת, המאחדת, מוכרחת לנצח ולעבור על הכול. ד' אחד ושמו אחד. (ערפלי טוהר עמ' מט)

הרב שלמה אבינר

נצחון על הקורונה

- א. חבישת מסכה בנוכחות אחרים.
- ב. שמירת מרחק. 2 מטר.
- ג. רחיצת ידיים.
- ד. סגר אישי רצוני, שלא ללכת למקום שאין בו הכרח.
- ה. חיסון.
- ד' ישלח רפואה שלמה לעמו ישראל.

אזרחי המדינה. אם זה ממשיך ככה, עוד מעט יחסרו מיטות בבתי חולים, ויעמדו מול הכרעות מוסריות כבדות מאוד. אז מה הפתרון? כמובן, סגר מוחלט הוא פתרון, אך אין לשער את הנזק הכלכלי והחינוכי. לכן, מוטל עלינו, כל אזרחי המדינה, לנקוט מרצוננו בכל האמצעים האפשריים. הלא המה:

אי אפשר להתעלם מן המציאות. נגיף הקורונה הולך ומנצח אותנו. הוא רץ מהר יותר מהאמצעים שאנו נוקטים. המספרים הולכים וגדלים. זאת ועוד, מספר החולים הוא הרבה מעבר לאלה הרשומים. אולי פי עשר. יתר על כן, גם חולה שאין לו סימפטומים עלול להדביק אחרים. אין בדיקה שיטתית של כל

של מי הכותל הזה

הזה, ומודיע לעולם כולו: אנו כולנו שייכים לקדושת הכותל והיא שייכת לנו. למי שייך הכותל הזה? לעם ישראל הנאמן! ולא לאלה שגרמו להתבוללות של מיליוני יהודים, ועדיין גורמים, ומושכים אל העתיד את השואה הלבנה הזאת. הכותל אחד, מקצה לקצה, ושייך לעם ישראל. שמע ישראל, הכותל כותלנו, הכותל אחד.

לתפילתם של צדיקים, וגם לתפילתם של אלה השואפים להיות צדיקים. ולא אלה שרוצים לשנות סדרי תפילה הקיימים זה מאות שנים, סדרי תפילה שיונקים מתורת ישראל למאות ואלפי שנים. למי שייך הכותל הזה: לעם ישראל, שליחו הנאמן של ריבונו של עולם. לעם ישראל הנאמן להיסטוריה שלו, המתכנס לכל גונוי במקום

למי שייך הכותל הזה? לדתיים, לחילונים, לחרדים, לרפורמים? התשובה פשוטה: הוא שייך לריבונו של עולם. היה שייך בעבר, הוא שייך בהווה, ויהיה שייך בעתיד. השכינה אינה זזה ממנו לעולם. וריבונו של עולם מרשה לנו להיות בכותל הזה, כדי להתפלל, כי הוא מתאוה לתפילתם של צדיקים.

שליח הציבור שלכם
מבית מקור ראשון

הוצים להגיע למאות אלפי בתי אב בציבור הדתי?
איתנו אתם יכולים!

- הפצה שבועית של עלוני פרשת השבוע ופרסום בכל בתי הכנסת ברחבי הארץ
- דרכות מודעות בבתי הכנסת וברכוזים דתיים
- דיוור ישיר בכל רחבי הארץ

הפקת מיוחדת:
עיצוב, קדם דפוס ודפוס איסוף ועיטוף מוצרים בניילון לפי חתונה, הודק מסיבת הכנסת אינטרטיים לעלוני לפרטיות
052-8908518 יוסי
0528908518@gmail.com

לב הפרשה
הרב חגי לונדין

ריבוי מצוות

פרשת כי תצא היא הפרשייה עם הכי הרבה מצוות בתורה. 28 מצוות עשה ו-46 מצוות לא תעשה. הריבוי העצום של המצוות מעורר שאלה: מדוע צריך כל כך הרבה מצוות? אולי התשובה מצויה בתחילת הפרשה שמתחילה בתיאור מצב: 'כי תצא למלחמה על אויבך'. האדם, כך מסביר הרמח"ל בספר מסילת ישרים, נמצא פעמים רבות בחייו במצב של מלחמה. התמודדויות ואתגרים לא פשוטים ניצבים לפתחו. הדרך להתמודד עם המלחמה היא בריבוי מצוות מעשיות שעוטפות את האדם בכל מצב בחייו. לא בכדי המצווה שמזכירה לנו את המצוות (וגם היא מוזכרת בפרשת כי תצא) - היא מצוות ציצית. אנו מצווים להטיל 'גדילים' על 'כנפות כסותך'.

לקבלת דבר תורה שבועי מצולם ומשוכתב מהרב לונדין ניתן לשלוח הודעת וואטסאפ (!) 0545753771; ניתן גם להזמין שיעורים והרצאות מהרב במספר הזה.

מתגברים בקדושה

ספר המגלה את הקסם של ימי ההתנגרות ומאפשר להתבונן בפיסוק על כוחות הגוף והנפש בגיל זה. בימים של תרבות נהנתית הוא מציב אלטרנטיבה - תרבות של גבורה. מאת הרב יונתן לוי.

104 עמ', כ. קשה

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר **החדש**: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה ב'דני ספרים' רח' אבן ישראל 3 ירושלים